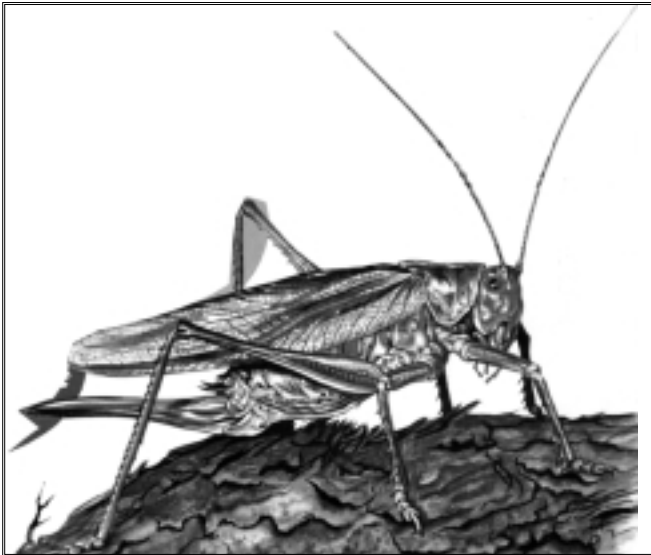

6. EDER-ZALEAK

Edertasunaren munduan zomorroak taldeko lan bereiziak egiten dabez, argiagaz, eresagaz, saltuakaz, mozorrotuta, etxeak egiten. Artistak dira.

ARGIDUNAK

Era arrigarri baten, illunetan argia agertzen dabe, esaterako epertargiak.

Txingar iziotu baten antza dauko urriñetik eta eskuan artu ezker epela da. Sabel-azpian daukazan lerro bi dira argidunak. Ibillian gora ta bera dabil.

Argia, orain argiago ta gero illunago. Ameriketan, landetan, argi orreik dantza-aldiak egiten dabez.

Ego-Ameriketan kolore askogaz agertzen dira: zuri, beillegi edo ori, orlegi eta gorri.

ERESLARIAK

Gabaz kanpoan entzuten doguzan zarata asko, geienak, zomorroak egiten dabez. Bakoitxak zarata bakarra dauka, iñoz bi edo iru.

Gogoratu txirri-txirria edo txitxara. Zarata ori ateraten dabenak euren ego gogorak dira.

Asko batera abeslari dagozanean, guztiak nastatzen dira eres-aldian.

Saltamatxinoa be abeslaria da.

SALTARIAK

Zomorro askok atzeko ankak aundiagoak daukez eta anka aundi onei eraginda gora egiten dabe salto. Salto edo jauzi au 30 zm'koa izan leiteke.

ANTZ-ALDATZAILLEAK

Zomorroak zaleak dira euren bizitzan itxurea edo antza aldatzen. Euren buruak babesteko aldatzen dabela antza diñoe jakitunak, orrelan iñok ikusi ez dagizan, eta iñoz itxura bildurgarria be artzen dabe, esaterako zuge-antza. Beste batzutan euren buruak apaintzeko edo arro-arro jazteko izaten ei da.

Larrosearen zomorroak larrosa-antza artzen dau.

ETXEGIÑAK

Zomorroak euren edertasun-zale izatea etxe ederrak egiten agertzen dabe, arkitekto argien antzera.

Jakituri aundia dago erleen sei-zoko esti-lekuetan.

Zugatzen abar-artean, naiz lurpean ikusten doguz zomorroen abiak, sare estalduta eta batzutan onik edo enbutu antzera egiñak dira, beste batzutan adarraren antza eukiten dabe, lerrondo edo piñuetan be euren atxeak agiri izaten dira eta ortik urteten dabe koko edo oruga ibiltariak, gero mintxi biurtuko diranak.

Iñoz igaleen barruan be egiten dabe abia edo etxea, edo zugatzaren enbor-zulo batek daukon uts-unean, edo orrien atzeko aldeetan edo abarretik ezkegita madari baten antz eta neurrikoa.

Etxe ederrak dira kakarraldoak egiten dauzanak, gordelekuak alkarren gaiñean dirala.

Lur-azpiko etxeak erdian bide bat eukiten dabe eta bide onen alboetan arrautza-lekuak, lau edo bost.

Olazar'tar Martin'ek

